

Escriure la història dels últims cinquanta anys del treball social és un exercici de recuperació de la memòria històrica, perquè no s'ha reconegut suficientment la tasca de les persones que van impulsar la construcció de l'estat del benestar al nostre país. El propòsit de les persones autores és reconèixer la important tasca duta a terme per totes les treballadores socials que han contribuït a la millora del treball social i dels serveis socials al nostre país durant els anys posteriors a l'inici del període democràtic.

Hem cregut convenient adjuntar aquesta infografia. Les catorze trajectòries de vida es relacionen amb els esdeveniments que han estat assenyalats per les protagonistes a causa de la seva rellevància històrica, social o política. Les persones lectores que ho desitgin poden utilitzar aquest instrument com un mapa que contextualitza i connecta les biografies de les protagonistes.

AUTORIA:

Violeta Quiroga

Diplomada en Treball Social, llicenciada i doctora en Antropologia social per la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona. Experta en infància i adolescència en risc social, principalment en contextos migratoris i en metodologies d'intervencions del treball social. Professora i directora de l'Escola de Treball Social de la Universitat de Barcelona, i membre i investigadora principal del Grup de Recerca i Innovació en Treball Social (GRITS) de la UB.

Josep Maria Mesquida

Diplomat en Treball Social, llicenciat en Ciències del Treball, Màster en Educació i Noves Tecnologies i doctor per la Universitat de Barcelona. Expert en persones amb discapacitat, persones grans i diversitat sexual. Professor de Treball Social de la Universitat de Barcelona amb experiència docent en teoria bàsica i història del treball social. Membre del Grup de Recerca i Innovació en Treball Social (GRITS) de la UB.

Aïda Ballester

Graduada en Treball Social, Màster d'Intervencions Socials i Educatives i doctora per la Universitat de Barcelona. És experta en Circ Social com a eina d'intervenció social en el terreny del treball social grupal i comunitari. Ha gaudit d'una beca predoctoral al Grup de Recerca i Innovació en Treball Social (GRITS) de la Universitat de Barcelona, del qual forma part. L'any 2018 comença a treballar a Pla Comunitari de Roquetes.

TERESA ARAGONÉS I VIÑES (Garcia, 1952. Estudis de TS: 1971-74).

Treballa en una escola infantil, a una mútua d'accidents laborals, a l'Hospital Psiquiàtric de Martorell, al Centre d'Higiene Mental de Ciutat Meridiana, Torre Baró i Vallbona i al Centre de Salut de Rubí. Docent a l'ICESB. Supervisora professional com a *freelance*. Membre de la Junta de l'Associació d'Assistents Socials. Equip de redacció de la RTS. Medalla d'Or Col·legi de TS 2018.

MONTSERRAT BACARDIT I BUSQUET (Manresa, 1940. Estudis de TS: 1963-66).

Treballa a l'Hospital de St. Joan de Déu de Manresa. Equip de direcció de l'Escola de Manresa fins al seu tancament. Treballa i gestiona serveis socials a l'Ajuntament de Manresa. Cap d'estudis a l'Escola de Treball Social de Barcelona i professora. Membre de la junta directiva del Consejo General de Trabajo Social i directora de la RTS. Medalla d'Or Col·legi de TS 2016.

ROSA BARENYS I MARTORELL (Barcelona, 1938. Estudis de TS: 1966-68).

Treballa a les barraques del Camp de la Bota, a St. Adrià de Besòs i a Sta. Coloma de Gramenet amb persones discapacitades, on és responsable d'organitzar els serveis socials per al PSC. Diputada al Parlament de Catalunya durant cinc legislatures i senadora. Membre de diverses juntes al col·legi professional. Síndica de greuges. Medalla d'Or Col·legi de TS 2016.

NÚRIA CARRERA I COMES (Ribes de Freser, 1947. Estudis de TS: 1969-71)

Treballa en l'àmbit d'infància, en TS comunitari, en salut mental i en serveis socials a l'Ajuntament de l'Hospitalet, sent-ne coordinadora. Càrrec de gestió a la Creu Roja. Càrrec polític a l'Ajuntament de Barcelona i diputada provincial. Presidenta i degana del col·legi de TS de Catalunya i vicepresidenta de l'Associació Intercol·legial de Catalunya. Medalla d'Or Col·legi de TS 2018.

MONTSERRAT COLOMER SALMONS (Barcelona, 1922. Estudis de TS: 1939-42).

Treballa amb persones amb discapacitat i després a l'empresa MACOSA. Dirigeix l'Escola de Treball Social Torres i Bages de Manresa. Fa treball social a diversos barris i treballa per a l'Ajuntament de Barcelona. Funda l'Institut de Treball Social i Serveis Socials i escriu el conegut article sobre el mètode bàsic de treball social. Medalla d'Or Col·legi de TS 2008.

ROSA MARÍA FERNÁNDEZ ALGUÉ (Barcelona, 1945. Estudis de TS: 1965-68).

Treballa a l'Hospital de St. Pau, a l'Hospital Clínic i a l'Hospital de la Vall d'Hebron. Marxa als EUA on coneix el treball social sanitari. Després, al Centre d'Atenció a Disminuïts i a l'Hospital de St. Joan de Déu a Esplugues de Llobregat. Vocal del Col·legi i del Consell d'Ètica de la mateixa organització. Representant dels Col·legis Autònoms de TS.

JOSE FERNÁNDEZ I BARRERA (Barcelona, 1949. Estudis de TS: 1967-69).

Estudis de dret i doctora en sociologia. Treballa a Aldees Infantils, en salut mental, a la Maternitat Provincial de Barcelona, al Departament de Justícia de la Generalitat, a la DGAIA i a la Fundació La Caixa. Docent a l'Escola de Treball Social de la Universitat de Barcelona, sent directora dos períodes i investigadora principal del grup de recerca GRITS. Medalla d'Or Col·legi de TS 2020.

PILAR MALLA I ESCOFET (Pont d'Armentera, 1931. Estudis de TS als anys 50).

Treballa a França amb espanyols exiliats i, a Catalunya, té responsabilitats a Càritas, al Centre Català de Solidaritat, als Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya i al Consell Municipal de Benestar Social de Barcelona. Docent a l'ICESB. Diputada pel PSC al Parlament de Catalunya. També síndica de greuges de Barcelona. Medalla d'Or Col·legi de TS 2011.

FRANCESCA MASGORET I LLARDENT (Barcelona, 1937. Estudis de TS: 1959-61).

Estades a Israel, Suècia i Anglaterra. Presidenta de l'Associació d'Assistents Socials, cofundadora de la RTS. Treballa amb persones amb càncer i a l'Hospital de St. Pau. Regidora de serveis socials pel PSC i diputada. Presidenta del Patronat Municipal de Discapacitats i vicepresidenta del Patronat Municipal de Guarderies i de l'IMAS.

PILAR MASSANA I LLORENS (Solsona, 1951. Estudis de TS: 1968-71).

Treballa amb persones amb discapacitat, en salut, en treball social comunitari i als serveis socials a l'Ajuntament de l'Hospitalet, desenvolupant funcions de gestió. Regidora d'ICV. Docent a l'ICESB. Activista en moviments socials solidaris a Nicaragua i a la plataforma 'No a la guerra'. Membre de la Junta del Col·legi de TS de Catalunya. Medalla d'Or Col·legi de TS 2013.

PILAR PORCEL I OMAR (Barcelona, 1938. Estudis de TS: 1955-58).

Estudis d'infermeria. Treballa amb nens amb discapacitat, a l'Ajuntament de St. Quirze del Vallès i a l'Institut Català de la Salut. Docent a l'ICESB i a l'escola de Sabadell-Terrassa. Membre del comitè de redacció de la RTS i col·laboradora de l'Associació d'Assistents Socials Sabadell-Terrassa. Autora de publicacions sobre treball social i serveis socials.

TERESA ROSSELL I POCH (Montmeló, 1938. Estudis de TS: 1958-62)

Estudis de psicologia. Treballa a Psiquiatria d'Urgències de Barcelona. Docent a l'Escola de Treball Social de Barcelona, sotsdirectora i directora durant dos períodes i responsable de l'àrea internacional. Autora del llibre *L'entrevista en el Treball Social*. També dirigeix la col·lecció de llibres de Treball Social publicats a l'Editorial Paidós. Medalla d'Or Col·legi de TS 2010.

GLÒRIA RUBIOL GONZÁLEZ (Barcelona, 1933. Estudis de TS: 1958-61).

Estudis d'història. Estades a Israel i als Estats Units. Treballa a les barraques del Somorrostro, al barri del Besòs, als hospitals St. Joan de Déu i St. Pau. Cofundadora de la RTS i de l'Associació d'Assistents Socials de Barcelona. Col·labora en la redacció de la Llei de serveis socials de Catalunya. Militant al PSC i docent de Treball Social. Medalla d'Or Col·legi de TS 2012.

CARME TOBELLA I BARÉS (Balaguer, 1940. Estudis de TS: 1973-76).

Docent a l'escola de Lleida. Treballa a l'Ajuntament de Lleida i s'implica professionalment en nombrosos projectes amb diversos nivells de responsabilitat, incloent la coordinació de serveis socials. Presidenta de Creu Roja a Lleida. Rep la Medalla al Treball del president Macià com a reconeixement a la seva trajectòria professional.

catorze dones

EL TREBALL SOCIAL A CATALUNYA
1932—2020

Violeta Quiroga
Josep Maria Mesquida
Aïda Ballester

